

KTERÁ CÍRKEV MÁ PRAVDU?

Elder Mark E. Petersen

Za svého smrtelného života Ježíš Kristus založil církev. Nebyla to církev Jana Křtitele, který mu připravoval cestu, ani církev Petrova, Pavlova nebo kohokoliv jiného z jeho stoupenců. Byla to Jeho vlastní církev. On byl její hlavou. On ustanovil její řád.

Církev byla organizací, prostřednictvím které se její členové mohli dopracovat ke své spáse, a právě tak mohli obdržet pomoc a útěchu; neměli totiž zůstat bez organizace a být ponecháni sami sobě. Církev byla nezbytnou pomocí a vedením pro každého, kdo se snažil jít úzkou cestou vedoucí k životu. Vstup do Kristovy církve se uskutečňoval křtem ve vodě a Ježíš sám šel příkladem tím, že se dal pokřtít Janem. Ten, kdo vstoupil do Církve Ježíše Krista, se stal dědicem spásy, protože tím získal možnost přijmout Kristovu cestu života a stát se takovým jako On sám.

Pán ve své církvi ustanovil různé úřady a ti, kteří je zastávali, měli určité úkoly. (Viz Lukáš 6:12–16; Efezským 4:11–14.) Bylo jim přikázáno, aby nejen hlásali evangelium celému světu, ale i bděli nad stádem jako pastýři, přiváděli lidi na cestu spasení, a ochraňovali je před „vlky“, kteří by se snad vetřeli do stáda.

V čele těchto úřadujících mužů stáli apoštolově a ze svatých písem vyplývá, že Pán zamýšlel, aby v církvi byli vždy apoštolové, kteří by tuto církev vedli pod Jeho inspirací.

Proroci v křesťanské církvi

V církvi jsou vždy proroci. Apoštolové byli totiž současně i proroky. Bůh se vždy projevoval prostřednictvím proroků – už Izraelitům z dob Starého Zákona – a jednou řekl, že nečiní nic, aniž by to nejprve sdělil prorokům, svým služebníkům. (Viz Amos 3:7.)

Tito proroci obdrželi od Boha zjevení, které lid potřeboval jako pomoc, a Jeho zjevení tvoří velkou část Starého Zákona.

Ježíš Kristus neměl v úmyslu, aby Jeho nově založená církev byla ponechána sama sobě. Bylo mu jasné, že brzy opustí smrtelný stav a půjde zpět ke svému Nebeskému Otci. Dal tedy své církvi proroky. Ti měli stejný úkol jako proroci dřívějších dob, totiž přijímat aktuální zjevení od Pána, aby mohli vést lidi způsobem odpovídajícím

cím daným okolnostem. Bez takového vedení z nebes mohla církev snadno upadnout v omyl. Proto například psal apoštol Pavel efezským členům:

„A jedněm dal apoštolský úřad, jiné dosadil za proroky, jiné za evangelisty, jiné za pastýře a učiele, aby svatě dokonale připravil k dílu služby – k budování Kristova těla, až bychom všichni dosáhli jednoty víry a poznání Syna Božího, a tak dorostli zralého lidství a znázorňovali Krista v jeho úplné podobě.“ (Efezským 4:11–13.)

Nevidíme tady žádný náznak, že by se nyní tato forma organizace měla změnit nebo, že by se nějaká její část měla stát nepotřebnou. Pavel jde ve 14. verši ještě dále a vysvětluje: „Abychom již více nebyli děti zmítající se a točící se každým větrem rozporného učení.“ A k tomu měla sloužit taková organizace, jakou ustanovil Kristus.

Na základě apoštolů

Pavel už předem ujistil efezské členy, kteří přišli do církve ze světa: „Nejste již tedy cizinci bez občanského práva, ale spoluměšťané svatých [tím jsou míněni členové církve] a domácí Boží. Jste stavbou, jejímž základem jsou apoštolově a proroci a úhel-ným kamenem sám Ježíš Kristus. V něm je celá stavba [církev] pevně spojena a roste v chrám svatý v Pánu.“ (Efezským 2:19–21.)

Aby Korintánům ukázal, že církev je velmi uvážlivě naplánovanou jednotkou, v níž nebylo nic zbytečného, přirovnal ji k lidskému tělu. Učil, že všichni obrácení patří k církvi, tedy k těmuž tělu – ať jsou to Židé nebo nežidé, otroci nebo svobodní – a mají podíl na stejném Duchu. K tomu poznamenal:

„Tělo není jeden úd, nýbrž mnoho údů. Kdyby řekla noha: *Protože nejsem ruka, nepatřím k tělu*, přece by ještě nepřestala být částí těla. A kdyby řeklo ucho: *Protože nejsem oko, nepatřím k tělu*, tím by ještě nepřestalo být částí těla.“ (1. Kor. 12:14–16.)

Každý je tedy důležitý a nikdo nemůže říci druhému *Nepotřebuji tě*. Vše k sobě patří a zapadá do sebe.

Původní organizace církve se svými úředníky, svatými obřady a učením tedy měla být zachována beze změny, dokud my všichni – jak objasnil Pavel efezským – nedospějeme k jednotě ve víře a nebudeme zobrazovat Krista v jeho dokonalé podobě, tedy dokud nebudeme dokonalými jako On. (Efezským 4:11–14.) Z událostí souvi-sejících s odchodem Ježíše Krista do nebe také jasně vyplývá, že organizace církve měla přetrvat dále. Ale Jidáš, poté co zradil Ježíše, zemřel. Tím se v kvoru Dvanácti uvolnilo jedno místo a apoštolů bylo jen jedenáct.

Mělo dále toto kvorum pracovat v jedenácti anebo mělo mít zase dvanáct apoštolů? A co by se stalo, kdyby na Jidášovo místo nikdo nenastoupil a zemřel by ještě jeden apoštol? Mělo snad potom být jen deset apoštolů? A kdyby zemřeli ještě další? Mělo se kvorum apoštolů v průběhu času úplně rozpadnout? Co vlastně bylo Pánov-ým úmyslem?

Volba nového apoštola

Jako možní nástupci byli navrženi dva z nejlepších učedníků. Apoštolové nevzali odpovědnost za zvolení nového člena jejich rady sami na sebe. Modlili se: „Ty, Pane, všech srdcí zpytateli, ukaž, kterého jsi vyvolil z těchto dvou, aby přijal los přísluhování tohoto a apoštolství, z něhož vypadl Jidáš, aby odšel na místo své. I dali jim losy. Spadl pak los na Matěje, i připojen jest z společného snešení k jedenácti apoštolům.“ (Skutky 1:24–26.)

Nyní měla církev opět dvanáct apoštolů. Tato událost byla velmi významná. Bez jakýchkoliv pochyb dokazuje Pánův záměr, aby kvorum Dvanácti setrvalo jako takové; že nezamýšlel nechat ho časem přejít v kvorum jedenácti, deseti, pak jen devíti, až k jeho úplnému rozpadu.

To potvrzuje vše, co Pavel napsal efezským. Pro svaté to bylo povzbuzením. Jim a také všem lidem to dokazovalo, že církevní organizace ustanovená Pánem měla i nadále zůstat nezměněna, dokud byli lidé připraveni a ochotni naslouchat pravému evangelium a přijímat je.

Byli tehdy zvoleni ještě další apoštolové? Tady každý hned pomyslí na Pavla, a přece se jeho jméno obvykle nedává do souvislosti s kvorem Dvanácti. Proč ne? Mělo být v kvoru Dvanácti třináct apoštolů? Nebo měl Pavel zaujmout místo jiného člena svaté rady po jeho úmrtí?

Svaté písmo nás zpravuje o smrti Jakuba, bratra milovaného učedníka Jana. To by bylo přinejmenším jedno neobsazené místo před jmenováním Pavla. Zmiňuje se svaté Písmo o ustanovení nějakého dalšího apoštola?

Třináctá kapitola Skutků apoštolských popisuje jedno setkání proroků a učitelů církve, kteří jsou zde také částečně jmenováni: „A když oni služby Páně konali, a postili se, dí Duch svatý: Oddělte mi Barnabáše a Saule k dílu, k kterémuž jsem jich povolal. Tedy postíce se, a modlíce se, a vzkládajíce na ně ruce, propustili [je].“ (Skutky 13:2–3.)

Aktuální zjevení v církvi

To bylo aktuální zjevení k řízení církve. Týkalo se přítomných proroků a učitelů, což dokazuje, že pravá Církev Ježíše Krista má neustále zapotřebí aktuálního zjevení skrze proroky.

Ve svatých písmech dále stojí: „A posláni Duchem svatým přišli do Seleucie ...“ (Skutky 13:4, kralický překlad) nebo „Posláni tedy Duchem svatým, odešli Barnabáš a Saul do Seleukie.“ (Skutky 13:4, ekumenický překlad.)

V další kapitole Skutků apoštolů se dočteme o zážitcích obou výše jmenovaných. „To když uslyšeli apoštolé, Barnabáš a Pavel ...“ (Skutky 14:14, kralický překlad.)

Všimněme si – *apoštolové Barnabáš a Pavel*. Barnabáš je jmenován před Pavlem. Je o něm také zmínka jako o jednom z proroků na shromáždění v Antiochii, na němž byli Barnabáš a Pavel dle pokynu z nebes na tuto misi povoláni. Byl snad Barnabáš třináctým nebo čtrnáctým apoštolem? Anebo snad Pavel?

Pán stanovil, že apoštolů má být dvanáct, a kdyby některý člen z tohoto kolegia zemřel, měl být na jeho místo jmenován nový. Devatenáctý verš první kapitoly listu Galatským je rovněž zajímavý. Pavel píše: „Nikoho jiného z apoštolů jsem neviděl, jen Jakuba, bratra Páně.“ Další údaje k tomu nejsou.

Ten, kdo čte slovo Boží a uznává je, nemůže pochybovat o tom, že tenkrát bylo postaráno o to, aby kворum Dvanácti jako vedoucí grémium církve bylo vedeno dál, a sice s úřadující pravomocí rozšířenou po celém světě. Součástí Božího příkazu, který obdrželo oněch dvanáct, také bylo vyjít do celého světa a kázat evangelium všemu stvoření (viz Marek 16:15). Toho se také drželi. Procestovali celý tehdy známý svět. Nejznámějšími jsou cesty Pavlovy, ale zřejmě cestovali všichni.

Chodili od města k městu a kázali evangelium Ježíše Krista, který byl ukřižován. Při tom obrátili některé lidi, ačkoliv byli těžce pronásledováni a mnozí také zabiti.

Biskupové byli místními úřadujícími

Protože apoštolům bylo přikázáno jít do celého světa a kázat evangelium každému stvoření, nemohli zůstat na jednom místě a vést nově obrácené členy. To by bylo v rozporu s jejich povoláním. Proto potřebovali místní církevní správu, která by pokračovala v práci v jejich nepřítomnosti. Když apoštolové obrátili jistý počet lidí, jmenovali místní starší nebo biskupy, kteří předsedali tehdejší obci. Jejich úřední pravomoc byla tedy omezena na určité místo. Velké obci předsedal obvykle biskup, zatímco menší kongregaci vedl předsedající starší.

Ještě dnes známe jména některých těchto biskupů nebo předsedajících starších. *Titus*, kterému Pavel adresoval svůj list, předsedal obci na Krétě. *Timotheus*, jemuž Pavel také psal, byl prvním biskupem v Efezu, jak vyplývá ze dvou jemu určených dopisů. *Linus* byl prvním místním předsedajícím úředníkem v Římě.

Protože se církev začala rychle rozrůstat, byly brzy v mnoha městech malé sbory a v čele každého z nich stál biskup nebo předsedající starší. Každý biskup měl stejnou pravomoc jako kterýkoliv jiný biskup. Tento úřad byl přísně místně ohraničen, protože pravomoc vztahující se na celou církev měli jen apoštolové. Nikoho tehdy ani nenapadlo, že by jeden biskup měl být nadřazen druhému.

Ze svatého Písma vyplývá, že apoštolové tyto církevní sbory často navštěvovali. Psali také dopisy a tím plnili své církevní úkoly – tehdy světového rozsahu. Proto dnes máme v bibli dopisy (listy, epištoly) od Pavla, Petra, Jakuba, Jana a Judy.

Tedy původní církev měla v oné době v mnoha městech sbory, z nichž každému

předsedal jeden místní biskup nebo starší; úřední autorita pro celou církev spočívala v rukou dvanácti apoštolů.

Pronásledování tento proces narušuje

Nepřející lidé ovšem staví Božímu dílu do cesty překážky. Tak tomu bylo už během života samotného Pána, který si například posteskl nad špatností lidí v Kafarnaum. (Viz Matouš 11:23.) Právě tak tomu bylo i při práci dvanácti apoštolů a šíření původní křesťanské církve.

Pronásledování bylo velmi intenzivní; nejprve to byli Židé, pak Římané. Mnoho členů církve při tom zahynulo. Také apoštolové umírali jeden po druhém jako mučedníci. Protože časy byly tak těžké, nemohli se zbylí apoštolové ani jednou znovu sejít, aby v práci církve pokračovali. A tak nemohla být ani uvolněná místa, jak bylo původně zamýšleno, znovu obsazována.

Nakonec zůstal jen jediný apoštol – Jan. Jeho pronásledovatelé s ním nakládali velmi krutě. Jednou ho dokonce uvrhli do sudu vroucího oleje. Pán mu ovšem přislíbil, že zůstane naživu, dokud opět nepřijde (viz Jan 21:22–23). Proto ho jeho mučitelé nemohli zabít.

Byl vypovězen na ostrov Patmos, kde nějakou dobu zůstal a jako poslední s prokazatelnou pravomocí vedl práci církve.

Jan přežil Petra

Petr a Pavel byli zabití okolo roku 68 po Kr. a to pravděpodobně v Římě. V tomto roce působil Jan v Efezu. Teprve potom jej vyhostili na Patmos, kde zůstal až do smrti císaře Domiciána v roce 96 po Kr.

Potom Pán uvolnil Jana z duchovní služby. Po roce 101 již o něm není slyšet. Proč mu nebylo dovoleno zůstat déle? Protože zlo prostoupilo celou církev. Nauky a posvátné obřady byly změněny, pravomoc byla ignorována, hříchy převládaly – dokonce i u členů církve.

Je známo, že téměř každý dopis apoštolů byl napsán za tím účelem, aby v církvi bojoval proti nějaké formě odpadlictví od víry. Když si je pozorně přečteme, bude nám to zcela zřejmé. Mnozí členové popírali Krista; jiní už nevěřili ve vzkříšení; do křesťanství byly ve značné míře přeneseny nauky Židů; do křesťanských obřadů se vetřela pompa pohanských rituálů. Právě Boží učení bylo ztraceno. Řecká filozofie svými diskusemi rozmělnila jednoduchou Boží pravdu. Lidé zavrhli Krista a Jeho církev a vybudovali si své vlastní učení a rituály.

To všechno ale bylo předvídáno. Pán toto odpadnutí od víry předpověděl. Tak jako už nechtěl učinit žádný zázrak pro nevěřící v Kafarnaum, neponechal také žádného ze svých dvanácti apoštolů v troskách odpadlictví. Jan byl tedy odvolán.

Církev pokračovala bez vedení

Tím pokračovala církev bez ústřední řídicí pravomoci. Různé obce ve městech tehdy známého světa měly už pouze své místní vůdce. Nejvyšší instance už na zemi nebyla. Každý biskup nebo předsedající starší zůstal ponechán sám sobě.

Církev byla nyní vystavena trojímu útoku:

1. Přímému zesílenému pronásledování, v němž hlavním nepřítelem byl sám stát a ve kterém byli křesťané označováni za zrádce a také tak s nimi bylo nakládáno. To vedlo k masovým popravám křesťanů a k jejich zahrnutí do ilegality.
2. Vlivu filozofie na prostou pravdu evangelia, který vedl nakonec ke zcela jiné představě o Bohu a k převzetí mnohých řeckých mystérií jako dogmat a obřadů církve. Jako důsledek vidíme nový a zcela jiný výklad dogmatu o Božství, z něhož nakonec vzešlo známé nicejské vyznání víry. Z Egypta přišlo vzývání matky a dítěte; gnosticismus a neoplatonismus učinily pravou křesťanskou víru nesrozumitelnou; z Frýgie přišlo uctívání „velké Matky“ a z nekřesťanských dramatických rituálů se vyvinula mše s charakteristickým nakupením modliteb, žalmů, předčítání a recitací. „Křesťanství pohanství nezničilo, nýbrž převzalo. Umírající řecký duchovní život se opět probudil v teologii a liturgii církve v život nový; řečtina, která po staletí vládla ve filozofii, se stala vyjadřovacím prostředkem křesťanské literatury a liturgie; řecká mystéria přešla v působivá mystéria mešních obřadů.“ (Will Durant, *The Story of Civilization*, 3:595.)
3. Závisti, intrikám a osobní ctižádosti v církvi samotné.

Během dvou století po zmizení milovaného učedníka Jana nabýval tento vývoj stále větších rozměrů. Církev se rozštěpila do mnoha směrů. Neexistovala žádná jednota, žádný soulad názorů. Víra v podstatu Boha, která je základem, se stala příčinou velkých rozepří. I tak jednoduchý obřad, jakým je křest, se stal jablkem sváru. Jeho provádění a účel byly pozměněny. Tehdy bylo zavedeno učení, že k provedení křtu není zapotřebí žádné Boží pravomoci. Byl zaveden křest malých dětí. Mnozí biskupové byli rozhorleni až k vzájemné zatrpklosti a krveprolévání.

Jakmile však později pronásledování státem polevilo, počet členů církve opět rostl, mimo jiné i proto, že byly převzaty populární pohanské názory a rituály a protože církev velmi snížila svá měřítká.

Politický oportunista

Pak přišel čas Konstantina Velikého. Tomu šlo pouze o získání politických výhod; zůstal totiž celý svůj život vyznavačem Slunce a nechal se křesťansky pokřtít teprve krátce před svou smrtí, viděl však v podpoře křesťanského náboženství osobní politický zisk.

Domníval se, že křesťanství, jak se v té době jevílo a jak začalo být velmi oblíbené, je náboženstvím budoucnosti.

Měl právě za sebou občanskou válku a domníval se, že státní náboženství jako je křesťanství mu pomůže zkonsolidovat jeho říši. Proto vzal křesťanské náboženství pod svá ochranná křídla.

To, že císař učinil církev privilegovaným státním náboženstvím, mu umožnilo uplatnit v ní svůj vliv. To také vedlo k tomu, že se později stala prakticky součástí státního aparátu a císař s ní mohl jako s každou jinou částí svého aparátu volně nakládat.

Konstantin také viděl rozštěpení, která v církvi existovala, a rozhodl se je odstranit. Nejprve se zaměřil na Afriku, kde urovnal nanejvýš palčivý spor. Chtěl církev očistit z pozice své autority, jako císař a nikoliv jako zástupce Pána, vždyť on sám ani křesťanem nebyl. V žádném případě neměl církevní pravomoc a ani si žádnou nenárokoval. Ovšem z politického hlediska byl naprosto všemocný a v africké rozmíšce zasáhl jako císař z pozice své politické autority.

Světská moc v církvi

Roku 325 po Kristu svolal Konstantin koncil všech biskupů do Niceje, aby urovnal alexandrijský spor o Božství. Poslechl si argumenty dohadujících se biskupů a přiklonil se ke straně Athanasiově. Zastánci Ariovi, kteří se nechtěli vzdát, byli vyobcováni a na jejich místa dosadil Konstantin nové biskupy. Z čího pověření? V žádném případě ne z pověření Boha. Jednal jako císař a dosadil tyto biskupy z autority své světské pravomoci.

Na tomto koncilu v Niceji byl Konstantin – bez inspirace, bez křtu, modlář (vyznavatel Slunce), muž, který nechal zavraždit své vlastní příznivce, silou své politické moci rozhodující osobou, která určovala, co bude křesťanství trvale učit o podstatě Boha, který byl křesťany uctíván.

Ve svém rozhodnutí ovšem nezůstal pevný; později totiž kolísal mezi představami Aria a Athanasia. Často se nechal přemluvit k tomu, aby podpořil tu jeden tu druhý názor.

Každý upřímný křesťan si může položit otázku, zda by Bůh svěřil vedení své církve takovému muži, jakým byl Konstantin!

Součást státního aparátu

Potom se opakovaně stávalo, že císař povolával nebo uvolňoval část kléru, řídil církevní záležitosti, svolával koncily a jiným způsobem vedl takzvané boží dílo. Učinil skutečně církev jednou z částí Římské říše a tím se stal její hlavou; ovšem to, co udělal, udělal z politických důvodů a nemělo to nic společného s Božskou autoritou. Lze po tom všem ještě říci, že tato církev byla církví Boží? Nebyla snad mnohem více církví císařovou?

V těchto raných časech začali být i biskupové toho názoru, že ti biskupové, kteří sídlí ve větších městech, by měli být nadřazeni těm, kteří sídlí ve městech malých anebo na venkově.

To vedlo k tomu, že biskupové velkých měst se nadřadili nad ostatní, čímž se zhroutil až doposud ustálená rovnost mezi biskupy. Když byly zakládány nové církevní obce na předměstí velkých měst, dosadil tam biskup velkého města nějakého jiného, podřízeného biskupa.

Rivalita mezi biskupy

Důsledkem bylo, že se stále více a více stupňovala rivalita mezi biskupy velkých měst, až nakonec zůstali pouze dva, kteří si pro sebe nárokovali nejvyšší správcovství, totiž biskup římský a biskup konstantinopolský. Další tři uchazeči – v Alexandrii, Antiochii a v Jeruzalémě – byli zneškodněni Araby. Biskup Říma a biskup Konstantinopoli se jeden druhého zřekli, poté co se navzájem z církve exkomunikovali, a výsledkem byly dvě hlavní křesťanské církve: východní se sídlem v Konstantinopolu a západní neboli římská se sídlem v Římě. Proto dnes máme dvě takzvané katolické (tzn. celosvětové) církve, z nichž každá tvrdila, že ona je tou pravou církví, zatímco ta druhá byla odmítána jako kacírská.

Jak stojí v *Dějínách církve* od Boulengera de la Fuente na straně 170: „Císařové si přisvojili právo svolávat koncily. Tuto troufalost odůvodnili tím, že jsou povinni udržovat klid a pořádek v říši a v důsledku toho mají zabránit kontroverzím, které tento pořádek ruší... Mimo to císař potvrzoval závěry koncilu a propůjčoval jim zákonnou moc pro celou říši.“

Dalším císařem, za něhož byl stav věcí podobný, byl Phokas (7. století), který byl nespokojen s Cyriakusem, biskupem Konstantinopolu, odňal mu titul hlavy církve a předal ho Bonifatiovi III., římskému pontifikovi, který jej přijal. *Z jakého oprávnění?* ptáme se. Zase šlo o politiku. Přitom není ani jednou doloženo, zda císař Phokas byl vůbec křesťanem.

Uprostřed 6. století to byl Justinián, který převzal vládu nad církví jako součástí své říše, vzal lidem jejich právo na všeobecné odsouhlasení v místních církevních zá-

jmech a vysvětlil, že pouze klérus je oprávněn hlasovat v záležitostech církve; přitom klérus mohl císařova rozhodnutí v náboženských záležitostech svobodně pouze převzít a potvrdit je. Kdo se zdráhal, byl vyobcován.

Západní církev se vyvíjela rychleji než východní. Svou agresivní politikou získal římský biskup brzy vedoucí politické postavení, především když se začala rozpadat Římská říše. To mu vyneslo v evropských státech velkou moc. Biskup Říma ovlivňoval jejich politiku, inkasoval dávky a vměšoval se do vnitřních záležitostí států. Důsledkem bylo odmítnutí ze strany některých panovníků v západní Evropě, což posílilo Martina Luthera v jeho boji proti obchodu s odpustky.

Historie Martina Luthera je známa, proto se k ní nemusíme vracet. Když se snažil reformovat dosavadní církev, byl odmítnut a exkomunikován. Vzbudil však zájem mnohých německých knížat, třebaže jiní mu odporovali. Anglický král Jindřich VIII. patřil k těm, kteří byli proti Lutherovi, a vydal knihu na obranu papeže, za což obdržel titul „obránce víry“, jehož nositeli jsou angličtí králové dodnes.

K Lutherovým nejlepším přátelům patřil vévoda Bedřich Moudrý Saský (Friedrich der Weise von Sachsen), který ho ochránil před zavražděním a bránil ho i před císařem. Friedrich von Sachsen byl zastáncem míru. V roce 1523 ale zemřel. Jeho následovník, jeho bratr Jan (Johann von Sachsen), byl zcela jiného ražení. Jan věřil Lutherovu učení. Zřetelně viděl, že názory Lutherovy a papežovy nelze sjednotit. Prosadit se musí buď jedny nebo druhé. Rozhodl se tedy, že už nebude zastáncem papeže a začne podporovat Luthera.

Církev založena státní mocí

Aby toho dosáhl, rozhodl se založit církev zcela nezávislou na Římu. Přiměl Luthera a jeho přítele Filipa Melanchtona k tomu, aby stanovili formu bohoslužeb, navrhli církevní správu odpovídající Lutherovým názorům a rozhodli o úkolech a platu kléru.

Na to reformátoři rádi přistoupili, a tak pod záštitou knížete Jana Saského byla založena nová církev. Udílely se svátosti, konala se kázání a náboženský život lidí byl řízen touto novou církví. Ale z jaké autority, jakou pravomocí byla tato nová církev založena? Z moci knížete Jana Saského. A kdo to byl? Světský panovník. Měl potřebné oprávnění od Boha? Měl jeho plnou moc zorganizovat církev Boží? Vůbec si na ni nečinil nárok a také ji neměl. Jeho plná moc byla pouze světského původu.

Některá další německá knížata jednala stejně, jiná naopak zachovala věrnost papeži. Avšak nová církev pojmenovaná po Lutherovi se rozmáhala a nabývala na síle. Mnohé z jejího učení bylo sice svatému písmu pravě tak vzdáleno jako učení, které mělo být reformováno, přesto se však toto hnutí stalo populárním a dále se šířilo.

Ve Skandinávii, kde bylo cílem odejmout moc katolickým biskupům, převzali vedení samotní králové; založili ve svých zemích protestantské církve a předali jim pl-

nou moc konat duchovní práci. Novou protestantskou víru učinili státním náboženstvím a lid to přijal. Pocházel však tento čin z Božské pravomoci? V žádném případě. Změna byla prosazena pouze skrze světskou moc králů.

Ve Švýcarsku, kde byla reformace prováděna Kalvínem a Farelem, převzala vedení rovněž světská moc. Rada města Ženevy převzala autoritu katolického biskupa a tak dokončila krok k protestantismu. Změna sice byla oděna v náboženské roucho, ale ve své podstatě byla politické povahy; tatáž rada, která odstranila biskupa, přebrala totiž jeho moci a funkce. Aby se ho zbavila jako světského panovníka, musela ho rada propustit jako hlavu církve v Ženevě; tím si ovšem rada nárokovala nástupnické právo v obou jeho funkcích. A tak přešla správa státu do církevních rukou.

Další církve založené státní mocí

Téměř ve stejné době měl král Anglie Jindřich VIII. rozmíšku s vedením katolické církve. Obrátil se tedy na papeže v Římě, ale jeho návrh byl zamítnut. Pln hněvu si přivlastnil církevní majetek a s pomocí parlamentu založil vlastní církev.

Znovu se ptáme: *Stalo se to z Božského oprávnění?* Byl to politický akt. Jednalo se tedy o církev Boží, která tu byla založena, anebo byla vytvořena lidskou rukou, aby vyhovovala přáním krále?

Také v jiných zemích se rozvinuly větve protestantských hnutí. Veškeré snahy byly zaměřeny buď na reformování dosavadní církve anebo na založení církve nové, a sice na základě osobních názorů odvozených ze čtení a výkladu bible, kterou měl tou dobou svět teprve krátce k dispozici.

V žádném případě si však přesto nikdo nečinil nárok na zjevení z nebes. V žádném případě nikdo netvrdil, že by byla duchovním předána znovuzřízená Božská autorita. Tam, kde byla církev založena z podnětu státu, lze jen připomenout skutečnost, že tím církev ustoupila vládnoucí státní moci, a proto vlastnila pouze světskou, nikoli však Boží pravomoc.

V pozdějších stádiích reformace vznikaly stejně jako dnes ještě skupiny, které si zakládaly vlastní církve a přitom si plnily svá přání číst bibli, studovat a řídit se vnuknutím svého svědomí. Tyto církve sice neměly žádný politický význam, tvrdily ovšem stejně tak málo jako církve státního náboženství, že by byly vytvořeny Božskou autoritou.

Božská pravomoc přichází pouze od Boha

Jakým právem mohly tyto církve vykonávat spásné obřady, jestliže nevlastnily žádnou Boží pravomoc?

Svaté písmo nás učí jasně, že jen ten, kdo je k tomu povolán Bohem, může také provádět svaté obřady, které Pán uznává. Mnoho příkladů nám ukazuje, že Bůh zvrhuje duchovní službu prováděnou bez plné moci.

V páté kapitole, čtvrtém verši epištoly Židům je to výstižně vyjádřeno. Jedná se zde o kněžství a jeho funkci.

„A aniž kdo sobě sám té cti osobuje, ale ten, kterýž by byl povolán od Boha, jako i Áron.“ (Kralický překlad.)

Takto jedná Pán. Nikdo nemůže úřadovat v posvátných úkonech a v kněžství Božím, jestliže nebyl povolán právě tak jako Áron.

A jak byl povolán Áron? To si můžeme přečíst v osmadvacáté kapitole knihy Exodus (2. Mojžíšova). Tam říká Bůh v prvním verši: „Přikaz, aby předstoupil tvůj bratr Áron a s ním jeho synové z řad Izraelců, aby mi sloužili jako kněží.“

Tato slova byla určena Mojžíšovi, Božímu proroku. Pán mu předal výše zmíněnou instrukci a zplnomocnil ho k tomu, aby povolal a ustanovil Árona a jeho čtyři syny ke kněžskému úřadu.

To bylo zjevení – aktuální zjevení, které odpovídalo situaci. Tak bylo pevně stanoveno, jak má být někdo povolán k duchovní službě. Bůh dal svému proroku zjevení a prorok povolal dotyčného člověka k jeho příslušnému úřadu.

V listu Židům čteme, jak bylo výše citováno, že si tuto hodnost – tedy úřadování ve službě Bohu – nikdo nemůže svévolně přivlastnit, není-li povolán tak jako tenkrát Áron.

To znamená, že v pravé Boží církvi musí být prorok; on musí předávat aktuální zjevení, skrze která jsou lidé povoláváni samotným Bohem.

Jako za časů Petra a Pavla

Povšimněme si, že to, co bylo řečeno pro dobu Petra a Pavla, platí stále. Posledně jmenovaný napsal dopis Timotheovi, aby pro své mládí sebou nedal nikým opovrhovat. Mimo to mu píše: „Nezanedbávej daru, kterýž jest v tobě, jenžť jest dán SKRZE PROROCTVÍ s vzkládáním rukou starších.“ (1. Timot. 4:14; kralický překlad.)

V době Martina Luthera a krále Jindřicha VIII. nebyl na zemi nikdo, kdo by věřil, že Bůh ještě předává prorocká slova, tedy zjevení. Daleko častěji bylo učeno, že nebesa jsou zapečetěna, zjevení už nepřichází, proroci už nejsou a bible už měla obsahovat veškerá slova Boží.

Jak mohl být člověk povolán k duchovní službě, když nebylo žádného zjevení a žádných proroků? Je zcela zřejmé, že lidé nebyli povoláváni Bohem, nýbrž světskými panovníky nebo lidmi, kteří se rozhodli založit svou vlastní církev.

Bez Boží plné moci ale žádný člověk nemůže úřadovat pro Pána. Bez Bohem schváleného kněžství nemůže být na zemi žádná Boží církev.

Bez zjevení prostřednictvím žijících proroků nemůže být žádného kněžství, k němuž dal oprávnění Bůh.

Člověk může zakládat společenství, která se mohou nazývat církvemi. Ale není-li v nich žádného Božího vedení, a sice podle plánu sestaveného samým Bohem, musíme konstatovat, že tato společenství nebo církve jsou organizace vytvořené lidmi bez Božího příkazu.

Takové skupiny mohou vykonat mnoho dobrého, mohou být pro své členy velkou útěchou; jedno však nemohou – spasit člověka v království Božím.

Úzká je brána Kristova

Spasení – záchrana – přichází pouze skrze Ježíše Krista. V něm samotném je spása. On sám však pracuje svým vlastním způsobem. Cesta Boha není cestou člověka. Pán stanovil, že spasení může přijít jen skrze evangelium, podle kterého žije Jeho církev, v níž jsou proroci a apoštolové, „pro uspořádání svatých, k dílu služebnosti, pro vzdělání těla Kristova“ (Efezským 4:12).

Kde však je taková církev? Jak ji poznáme, až ji uvidíme?

Vzpomeňme, co napsal apoštol Pavel korintským členům – onu pasáž jsme již citovali: přirovnával církev k lidskému tělu. Vše musí být v souladu. Jeden úd nemůže říci druhému *Já tě nepotřebuji*.

Je na zemi taková církev?

Do roku 1830 nebyla. Rozplynula se v důsledku odpadnutí od víry, jak jsme zde nastínili.

V roce 1830 ji Bůh na zemi znovuzřídil. Dnes opět probouzí proroky a apoštoly, kteří ji vedou.

Pod vedením nebes byla Jeho církev zorganizována podle vzoru církve původní. Prostřednictvím služby andělů byla na zem znovu přinesena moc kněžství. Všechny dary a pravomoci z dřívějších dob byly obnoveny. Nepřízpůsobují se žádné lidmi vytvořené společnosti ani světské vládě. Přicházejí z nebe. Svatí andělé je přinesli na zem čisté a nedotčené.

Touto znovuzřízenou církví je Církev Ježíše Krista Svatých posledních dnů. Její organizace plně a zcela odpovídá té, která je popsána ve svatém písmu. Je v ní obsaženo Boží kněžství. V jejím čele stojí proroci a apoštolové jako za dob Petra a Pavla.

Zve všechny lidi, aby přijali její poselství. Neboť je to poselství spásy pro každého člověka – svobodného či poddaného, Žida, křesťana nebo jakéhokoliv jiného vyznání.

Více informací:

Oficiální web – ČR: cz.cirkevjezisekrista.org

Internetové stránky církve v ČR

Církevní zpravodajský portál

Mezinárodní web – anglicky: www.churchofjesuschrist.org